

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IV. Vtrùm ob alios fines bonos præter pœnitentiam, permitti à Deo
poßit peccatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO QUARTA.

Vtrum ob alios fines bonos præter pœnitentiam, permitti a Deo possit peccatum.

TERTIA Conclusio: non potest Deus velle permissionem peccati ob humilitatem, timorem, aut alias virtutes antecedenter volutas. Est contra Suarium Sectione præcedente, num. 2. citatum, Arriagam hîc, Disp. 38. sect. 4. num. 41. & alios nonnullos. Ratio est, quia cum hi actus virtutum (licet aliunde haberi possint) hîc & nunc tamen oriri in homine debeant à cognitione experimentalis peccati, nequit Deus hoc modo esse intendere, nisi intendat hanc cognitionem, & consequenter peccatum, ob rationes Sect. præcedente circa permissionem peccati intuitu pœnitentiæ, postas.

Quando itaque Deus bonos illos effectus, qui ex peccato frequenter procedunt, intendit, vult eos consequenter ad permissionem peccati, non antecedenter: id est postquam jam commissum videt peccatum, varia inde bona elicit, non tamen peccatum eo sine permittit, ut hæc bona ex eo proveniant. Sic etiam acceptationem passionis Christi voluit Deus post prævisam voluntatem Judæorum tormenta ei infligendi, & inferendi mortem. Similiter exaltationem Joseph, non ante, sed post prævisam fratrum invidiam & prodicionem decrevit, & sic de aliis.

Addo tamen permissionem peccati materialiter sumptâ, seu ut dicit auxilium sufficiens in actu primo, posse lato modo dici subinde effectum Prædestinationis, quatenus occasione præbet humilitatis exercendæ, ob difficultatem scilicet quam quis experitur in pugnâ, & periculum lapsûs: sed in hoc præcisè nihil differt ab auxilio congruo, physice debili, quod similem patitur difficultatem in pugnâ, & grave periculum ne quis vincatur, & tentationi succumbat. In hac ergo ratione nullo modo ingreditur peccatum; esto enim sequatur, perinde tamen est ad hos effectus, ac si non sequeretur. Inò auxilium illud sufficiens, quamvis non fortiatur effectum, frequenter tamen aliquid bonæ dispositionis in animâ relinquit, ratione cuius censeferi possit effectus Prædestinationis.

QUARTA Conclusio: Potest nihilominus Deus indirectè & improprie ex affectu beatitudinis, humilitatis, pœnitentiæ, ostensionis iustitiæ vindictivæ, misericordiæ erga electos, & similibus, moveri ad permittendum peccatum; vel scilicet quòd prævidens peccatum commissum, ex eo illa bona elicit, ut diximus num. 2. vel quòd minus retardetur à permissione peccati, videndo tantum boni ex ejus permissione secuturum. Ad ejus ergo permissionem inclinatur Deus ab hac scientiâ, non positivè, seu directè eam volendo, sed negativè, quia scilicet tollitur aliquid, quod aliàs de facto eum impediret ab illius permissione, nisi nimirum videret tot bona inde proventura; hæc enim ratione peccatum apparet minus malum, sicque ejus deformitas minus Deum retardat ab illius permissione: alioquin ab odio quod habet in peccatum, ab illius permissione impediretur.

Appositum ad hoc declarandum est exemplum Patris, habentis duos filios, qui videns filium natum minorem esse aptum, aut etiam aptiorem ad adeundam hæreditatem, minus gravatè permittit primo-genitum

Deum in hoc casu non absolutè & simpliciter amare & velle pœnitentiam, sed supposito quòd quis peccaverit; unde non vult omnino per hunc actum peccatum esse, quod non fuit, ut in actu quo vult pœnitentiam ante peccati commissionem, sed vult peccatum non esse quod fuit. Volendo itaque in his circumstantiis pœnitentiam, non intendit Deus peccati futuritionem, vel existentiam, sed destructionem, nec gaudet illud extitisse, sed posito quòd extiterit, gaudet tolli. Sicut homo quispiam, qui gaudet amicum de gravi aliquo morbo, vel vulnere convaluisset, eique recuperatam valetudinem gratulatur, non gaudet eum, morbum illum aut vulnus habuisse, sed hæc esse sublata. At verò, si hic homo esset medicus, & absolutè atque antecedenter optaret aliquam sibi occasionem dari suam in arte medicâ peritiam ostendendi, omnes eos dicerent, non amici tantum, sed parum probi viri partes explese, perverfamque ejus hac in parte intentionem meritò improbarent.

Deus volendo pœnitentiâ post peccatum, non vult peccatum esse, sed destrui.

Res hæc declaratur exemplo ab humanis de sumptio.

VII. Dices secundò eum eodem Disp. illâ 38. n. 33. qui vult finem aliquem, non ad alias mediorum volitiones tenetur, quam eas præcisè, quæ ad finem illum sunt necessaria: sed ad existentiam pœnitentiæ non est necessarium, ut Deus habeat voluntatem positivam peccati à Petro committendi, sed sufficit voluntas permissiva: ergo Deus volendo pœnitentiam, velle solùm debet permissionem peccati. Sed contrâ: nam ut rectè Herice Disput. illâ 30. cap. 6. n. 31. Cardinal. de Lugo de Incarnatione Disp. 7. sect. 1. n. 6. & alii, permissio peccati in se non est mala, nec materia pœnitentiæ, neque ad eam conducit, nisi medio peccato; medium enim remotum non conducit ad finem, nisi mediante proximo: si ergo Deus antecedenter & efficaciter intendat pœnitentiam, intendere eadem operâ, implicite saltem & virtualiter debet peccatum, tanquam medium ad pœnitentiam necessarium, seu, quod eodem recidit, intendere debet permissionem peccati, ut conducentem ad pœnitentiam, quod ob naturalem horum objectorum inter se connexionem & subordinationem contingit.

VIII. Inò ob hanc objectorum connexionem, omnino impossibile videtur, ut Deus antecedenter & simpliciter velit pœnitentiam ob furtum exempli gratiâ vel homicidium, & simul etiam antecedenter & sincerè nolit furtum ipsum aut homicidium, cum tam necessarium hîc & nunc sit furtum ad pœnitentiam, quam calamus ad scribendum, aut medicina ad sanitatem.

IX. Hinc infero, quo pacto intelligendum sit illud Apostoli ad Roman. 8. vers. 28. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum*; etiam ipsa peccata, ut ait S. Augustinus: sensus enim est peccata postquam jam admittâ sunt, occasione hominibus doloris & aliorum bonorum operum præbere, non quod Deus antecedenter intuitu horum operum ea permittat. Qua ratione autem S. Augustinus, & alii ex Sanctis Patribus dicant Deum permittere interdum peccata ob fines bonos, dicitur Sectione sequente.

Quomodo diligentibus Deum, omnia cooperantur in bonum.

I. Non potest Deus permittere peccatum ob humilitatem aut alias virtutes.

II. Deus bona ex peccato provenientia vult tantum consequenter.

III. Materialis permissio peccati potest esse effectus Prædestinationis.

Collatis auxiliis congruis, quomodo conducit ad humilitatem.

IV. Potest Deus ex affectu humilitatis, aut pietatis, permittit peccatum.

V. Declaratur quo modo Deus ob bona peccatum permittit primo-genitum.

facitura, minus retardetur ab illius permissione.

genitum peregrinari, aut ad bellum proficisci, vel alium periculosum vitæ statum suscipere, non quidem directè volens ut hæc ei pericula adveniant; nec etiam eo animo, ut secundò-genitus fiat hæres; sed videns illud bonum ex morte natu majoris proventurum, minus retardatur à permittendo ipsum adire militiam, quasi sublato impedimento, alioqui id non permissurus.

VI. Quo sensu dicant Patres Deum permittere homines labi, ut casiores resurgant, &c.

Hoc modo commodissimè explicantur Patres, dum asserunt Deum permittere homines labi, ut cautiore refurgant, ut humilitatem & alios fructus ex peccato percipiant; ut justitiam suam ostendant; & misericordiam in electos. Hoc etiam sensu explicantur loca quædam S. Augustini, ut de gratiâ & lib. arbit. dum dicit Deum permisisse Semei maledicere David, ut probaret humilitatem ejus: item usum esse Juda ad opus nostræ redemptionis &c. videndo scilicet bona inde proventura, minus ab his permittendis retardabatur. Hoc, inquam mo-

do isthæc commodè explicantur; de permissione enim antecedente, sine maximis incommodis explicari nequeunt, ut vidimus sectione præcedente.

Infero tandem contra P. Vasquez hic, disp. 93. cap. 2. non posse Deum antecedenter permittere peccatum, ad ostendendum divitias gratiæ suæ erga electos. Ratio est: si enim Deus ex hoc sine antecedenter permittat peccata in reprobis, eadem sequuntur incommoda, quæ jam adducta sunt contra permissionem peccati ex affectu penitentia, humilitatis, &c. cum singularis hic favor cognosci debeat comparativè ad peccata, & damnationem reprobiorum: ergo si hanc comparativam cognitionem intendat Deus; intendere etiam debet peccatum, cum permissio peccati ad hoc non conducat, nisi in quantum conjunctum sibi habet peccatum: ut vidimus sectione præcedente, numero quinto.

VII. Nequit Deus permittere peccatum ad ostendam misericordiam erga electos.

DISPUTATIO XLV.

De Reprobatione.

REPROBATIO, licet quancunque rejectionem nonnunquam significet, vis tamen vocis, prout in Scholis usurpatur, ad rejectionem tantum à gloria restringitur, ac proinde non Prædestinationi in omni suâ latitudine sumptæ (sic enim, ut diximus, totam seriem beneficiorum, à prima vocatione usque ad beatitudinem complectitur) sed prout dicit tantum electionem ad gloriam, opponitur: reprobatio enim, quæ talis opponitur formaliter approbationi: approbatio autem est judicium de dignitate vitæ æternæ simul cum voluntate eam conferendi; ergo e contra Reprobatio formaliter erit judicium de indignitate vitæ æternæ, simul cum voluntate aliquem ideo ab illâ rejiciendi.

Quid reprobationis nomine intelligatur.

SECTIO PRIMA.

Discutiuntur quedam circa naturam Reprobationis: Vti an Deus antecedenter aliquos reprobet.

I. Abus Reprobationis in Deo reperitur.

INVENIRI in Deo Reprobationem, nemini dubium esse potest, cum ad rectam Universi administrationem, prudentisque moderatoris æquitatem, non minus spectet, malis pœnam, quam bonis præmia decernere: alioqui, ut cum S. Thomâ hic, quaest. 23. art. 3. docent Theologi, manca esset ejus providentia.

II. Dicunt aliqui Deum quosdam à gloria privare & antecedenter reprobare.

Circa Reprobationem variæ sunt sententiæ. Nostri temporis Sectarii, ut videre licet apud Tannerum hic, Disp. 3. quaest. 7. Bellarminum lib. 2. de Amis. gratiæ, cap. 3. Becanum hic, cap. 16. quaest. 1. Hericæ r. p. Disp. 33. cap. 3. n. 17. & alios, Deum asserunt merè ex suâ voluntate, & antecedenter planè ad ullam causam datam, aut pravissimam ex parte hominum, seu creaturæ rationalis, nonnullos facere vasa iræ, & contumeliæ, & à vita æterna reprobare.

III.

Secundò Thomistæ aliqui, ut Alvarez, Ban-

nez, Navarete, & alii affirmant Deum voluntate antecedente, & ante ullius peccati prævisionem, quosdam positivè excludere à beatitudine. In hoc tamen à priore sententiâ differunt, quòd hi solùm dicant Deum quosdam hoc modo reprobare à gloriâ: hæretici verò ulterius asserbant Deum ad ostendam justitiam suam vindicativam, eosdem antecedenter adjudicare suppliciis æternis.

Secundò sententiæ affirmati præcedenti.

Ab hac sententiâ non multùm dissidet P. Grnado 1. part. tract. 6. disp. 2. num. 10. & tract. 8. disp. unicâ, sect. 2. num. 7. ubi docet Deum ad ostendam justitiam suam vindicativam, & declarationem eximie suæ bonitatis ac misericordiæ in electos, ante ulla mala opera absolutè, sed solùm conditionatè prævisâ, positivè & efficaciter decrevisse damnare hos homines. Imò Disp. illâ unicâ sect. 2. num. 15. ait Deum absolutè statuissè Judam damnare, antequam haberet efficacem voluntatem eum creandi, vel saltem concomitanter, & in eodem signo utriusque fecissè: sicque ait reprobationis, seu voluntatis absolute damnandi homines, nullam dari ex parte nostrâ causam.

IV. Peculiaris Patris Grnado circa reprobationem opinio.

Quod P. Grnado ad hæc incendum viâ impulit, est opinio illa quâ, ut supra vidimus Disp. 32. dicebat Deum teneri facere scemper optimum: unde, inquit, cum melius sit aliquos damnari,

V. Quid Patris Grnado in hanc sententiam impulerit.